

Diarienumr U2019/00243/S

Svenska Science Centers har givits möjlighet att lämna synpunkter på remissen *Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4)*.

Svenska Science Center begränsar sitt yttrande till området Samverkan.

Sveriges 20 science centers vill väcka nyfikenhet för naturvetenskap, teknik, matematik, entreprenörskap och innovation hos barn, unga och allmänhet och bidra till Sveriges långsiktiga kompetensförsörjning. Idag genomsyras och påverkas i princip alla samhällsområden av teknik, bl a genom pågående digitalisering. Det är alltså inte bara typiska yrken inom teknik och naturvetenskap som lyfts i verksamheten, insatser som syftar till att ge mer kunskap inför framtida studie- och yrkesval har en stor bredd vad gäller branscher. Science centers är en neutral plattform med stor kunskap och erfarenhet av både skolans och näringslivets förutsättningar för samverkan. Det sker genom långsiktiga samarbeten, projekt med olika inriktning såsom entreprenörskap, prao-upplägg, att lyfta förebilder med stor bredd av bakgrunder mm. Ofta med många olika aktörer involverade.

Utredningen konstaterar att den vägledning som idag erbjuds i skolan har flera brister, att många elever upplever att val av inriktning och vidare studier är svårt, och att alla inte har tillgång till vägledning efter önskemål och behov. Skolan ska vara kompensatorisk och vägledningen ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund. Så är inte fallet idag. Science centers erfarenhet är att det är alldeles för stora skillnader i skolornas insatser både på allmän och individuell nivå, på och utanför skolan. Det är på många håll är mycket låg kännedom hos elever om vilka yrken och möjliga arbetsgivare som finns i den region man bor. Men att det också är möjligt att påverka detta genom olika insatser med mätbara effekter. **Science centers vill därför lyfta vikten av att strategiskt använda de aktörer som redan finns runt om i landet, som utgör komplement till skolan och har kunskap, erfarenhet och nätverk för samverkan mellan skola och arbetsliv.** Metoder och projektrapporter från framgångsrika insatser finns i mängd på olika håll, men dessa behöver samlas, paketeras och tillgängliggöras, förslagsvis av Skolverket. I vissa fall kan en mindre projektfinansiering sätta igång samarbeten som kan bli långsiktiga och fortsätta med egen ekonomisk bärkraft. Detta har bl a skett tack vare Skolverkets bidrag för *Entreprenörskap för skolhuvudmän* respektive *organisationer*.

Individens aktiva val utan upplevda begränsningar och samhällets kompetensförsörjning i stort är givetvis en helhet. Det är en utbildnings- OCH en näringslivsfråga som därmed måste delas av utbildnings- och näringsdepartementet. Ett tätare samarbete mellan Skolverket och Tillväxtverket behövs. Exempelvis genom initiativ som förra årets konferens *Samling för kompetensförsörjning*. En fortsättning behövs både nationellt och regionalt. Satsningen *Skola-Industri* som Tillväxtverket ansvarat fram till 2018 verkar tyvärr inte få en fortsättning. Det är olyckligt, då insatsen var en men dock viktig pusselbit för att bidra till aktiv karriärvägledning för individ och samhälle.

Stockholm 2019-05-02

Christine Sundberg Carendi
Generalsekreterare Svenska Science Centers